

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Енергоефективна економіка»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень.
Код і найменування спеціальності	Для всіх здобувачів вищої освіти ННІ ЕУПІТ.
Тип і назва освітньої програми	Всі ОПІ ННІ економіки, управління, права та інформаційних технологій.
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0, <i>Денна форма навчання:</i> загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. <i>Заочна форма навчання:</i> загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 6 год., практичних занять – 4 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова викладання	Державна.
Навчально-науковий інститут, кафедра	ННІ інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій. Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин.
Контактні дані розробника	Калініченко Олександр Володимирович, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент, ауд. 476, навчальний корпус № 4, e-mail: oleksandr.kalinichenko@pdaa.edu.ua, тел.: (0532)56-98-24. Сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/kalinichenko-oleksandr-volodymyrovych .
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Факультетська вибіркова.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні.
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність аналізувати інформацію з різних джерел, виявляти основні проблеми та тенденції. ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <i>Фахові (спеціальні):</i> СК 1. Здатність розуміти основні концепції енергоефективності, сталого розвитку та енергозбереження в контексті економіки. СК 2. Вміння оцінювати ефективність енергетичних процесів на рівні підприємств і галузей, враховуючи економічні, екологічні та соціальні аспекти. СК 3. Здатність розробляти та обґрунтовувати заходи та стратегії для зниження енергоспоживання в різних галузях національної економіки. СК 4. Здатність планувати та здійснювати управління енергетичними ресурсами на рівні підприємств, галузей національної економіки, з метою підвищення ефективності їх використання.
Програмні результати навчання	ПРН 1. Уміти розробляти й обґрунтовувати заходи щодо енергозбереження та підвищення енергоефективності в різних галузях національної економіки та на підприємствах.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: лідерство, вміння працювати в критичних умовах, здатність логічно й системно мислити, креативність, ефективний обмін інформацією між людьми, об'єднаними спільними професійними інтересами, правова, політична, громадські соціальні навички, медіаграмотність тощо.	

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування у здобувачів вищої освіти знань та вмінь щодо закономірностей та тенденцій виробничого енергоспоживання та енергозбереження в галузях національної економіки та підприємствах.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Розділ 1.** Основи енергоефективності та сталого розвитку.
Розділ 2. Енергетична політика в Україні та світі.
Розділ 3. Енергетичні ресурси та їх вплив на національну економіку.
Розділ 4. Економіка відновлювальних джерел енергії.
Розділ 5. Енергетична безпека як складова національної безпеки України.
Розділ 6. Енергетична оцінка ефективності виробництва продукції.
Розділ 7. Енергетичний менеджмент.
Розділ 8. Енергозбереження у секторах національної економіки України.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда;

наочні методи: ілюстрування, демонстрування;

практичні методи: вправи, практичні роботи;

робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анування, підготовка реферату/доповіді.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, кейс-метод, «мозковий штурм»;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання.

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: опитування, бесіда, доповідь;

методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань, самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу.

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перекладання

Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25 % бал. Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

- щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої)

	<p>діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist</p>
- щодо відвідування занять	Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Альтернативні енергоресурси. Вступ до спеціальності: навчальний посібник / Кол. Авторів ; за заг. редакцією С. В. Бойченка. НАУ, 2021. 397 с.
2. Енергетичний моніторинг харчових і переробних виробництв : підручник / О. Г. Бурдо, Ф. А. Трішин, І. І. Яровий. Одеса : Маджента, 2020. – 246 с.
3. Енергоефективність та енергозбереження: економічний, техніко-технологічний та екологічний аспекти : колективна монографія / Кол. авторів ; за заг. ред. П. М. Макаренка, О. В. Калініченка, В. І. Аранчій. Полтава : ПП «Астрая», 2019. 603 с.
4. Енергозбереження в сільському господарстві (економіка, організація, управління) / В. В. Гришко, В. І. Перебийніс, В. М. Рабштина. Полтава : «Полтава», 1996. 280 с.
5. Краснянський М. Ю. Енергрозбереження: навч. посіб. Київ : Кондор, 2018. 136 с.
6. Організаційно-економічний механізм енергозбереження : монографія / Ю. В. Дзядикевич, В. Я. Брич, В. В. Дзеджула та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 154 с.
7. Основи енерго- і ресурсозбереження : навч. посіб. / Г. І. Канюк, Т. М. Пугачова, В. Ф. Без'язичний, О. М. Близниченко, Д. І. Шматков. Харків : Друкарня «Мадрид», 2016. 230 с.
8. Хмельнюк М. Г. Енергетичний менеджмент і аудит : підручник. Ч.2 / М. Г. Хмельнюк, О. Ю. Яковлева, О. В. Остапенко, В. А. Бежан. Одеса, 2019. 292 с.

Допоміжні

1. Болтянська Н. І. Зниження енергоємності виробництва продукції тваринництва за рахунок скорочення енергії на кормоприготування. Інженерія природокористування. 2018. № 1(9). С. 57 – 61.

2. Гончарук І. В. Енергетична незалежність АПК на засадах сталого розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 17-18. С. 29 – 36.
3. Енергетична стратегія України на період до 2030 р. : Стратегія Каб. Міністрів України від 24.07.2013 р. : станом на 18 серпня 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0002120-13#Text>.
4. Енергетична стратегія України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» / Верховна Рада України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/58/f469391n10.pdf>.
5. Енергоефективні технології : навчальний посібник / за заг. ред. А. С. Мандрики. Суми : Сумський державний університет, 2021. 330 с.
6. Калініченко О. В. Зовнішні та внутрішні загрози економічній безпеці України. *Інтелект XXI*. 2024. № 2. С. 25 – 35.
7. Калініченко О. В., Кулик М. І., Лесюк В. С. Біоекономічна оцінка ефективності виробництва біомаси енергетичних культур в Україні. *Зелена трансформація та стала біоекономіка*: моногр.; за наук. ред. А. А. Олешко, О. Ю. Будякової. Київ: КНУТД, 2024. С. 455 – 479.
8. Калініченко О. В. Визначення ступеня забезпеченості аграрного підприємства енергетичними ресурсами. Менеджмент ХХІ століття: глобалізаційні виклики : монографія / за заг. ред. І. А. Маркіної. Полтава : Видавництво «Сімон», 2017. С. 595 – 601.
9. Калініченко О. В. Енергетична оцінка виробництва продукції рослинництва. *Управління стратегіями випереджаючого інноваційного розвитку: монографія* / за ред. к.е.н., доцента Ілляшенко Н. С. Суми: Триторія, 2020. С. 381 – 388.
10. Калініченко О. В. Методичні засади оцінки енергетичної ефективності виробництва продукції рослинництва. *Облік і фінанси*. 2016. № 2(72). С. 150 – 155.
11. Калініченко О. В. Особливості енергоспоживання в рослинництві. *Бізнес Інформ*. 2017. № 6. С. 123 – 129.
12. Калініченко О. В. Теоретична сутність категорій «енергетична ефективність» та «енергетична ефективність у рослинництві». *Економіка АПК*. 2018. № 10. С. 86 – 95.
13. Калініченко О. В. Теоретичні засади визначення сутності категорій «енергетичний ефект» та «енергетичний ефект в рослинництві». *Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. Праць / За ред. : М. І. Зверькова (голов. ред.) та ін. Одеса : Одеський національний економічний університет*. 2019. № 1 (69). С. 40 – 47.
14. Майстро С., Більовський М. Державна політика енергоефективності та енергозбереження як необхідна передумова забезпечення енергетичної безпеки України. *Ефективність державного управління: зб. наук. праць ЛРІДУ*. Вип. 1 (54). Ч. 1. Львів : Вид-во ЛРІДУ, 2018. С. 80 – 87.
15. Медведєва Н. А., Левицький М. А., Сухенько В. Ю., Слободянюк Н. М. Теорія та практика виконання діагностичного енергоаудиту. Стандартизація, сертифікація, якість. 2019. № 1 (113). С. 30 – 42.
16. Kalinichenko, O., Kulyk, M., & Lesiuk, V. (2024). Economic and energy efficiency of resource-saving technology for switchgrass cultivation. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 10(2), 31 – 51.

Інформаційні ресурси

1. Веб-сайт наукової бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника». URL: <http://lib.pu.if.ua>.
2. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України. URL: <https://saee.gov.ua/uk/pressroom/1133>.
4. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.
5. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
7. Офіційний веб-сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
8. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
9. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
10. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua>.
11. Портал для підприємців. URL: <https://sme.gov.ua>.
12. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: www.kmu.gov.ua.

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Додаток до силябусу
**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА
 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Для денної форми навчання
Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи студентів				Разом
	Опитування теоретичних питань	Розв'язування тестів	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	
Розділ 1. Основи енергоефективності та сталого розвитку	5	3	-	2	10
Розділ 2. Енергетична політика в Україні та світі	5	3	-	2	10
Розділ 3. Енергетичні ресурси та їх вплив на національну економіку	-	3	5	2	10
Розділ 4. Економіка відновлювальних джерел енергії	-	3	5	2	10
Розділ 5. Енергетична безпека як складова національної безпеки України	5	3	5	2	15
Розділ 6. Енергетична оцінка ефективності виробництва продукції	5	3	5	2	15
Розділ 7. Енергетичний менеджмент	5	3	5	2	15
Розділ 8. Енергозбереження у секторах національної економіки України	5	3	5	2	15
Разом	30	24	30	16	100

Форми, шкала та критерії оцінювання **результатів навчання** при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання теоретичних питань

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	Здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або відповіді не вірні та не відображають визначені результати навчання.
1	Відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу (теми). У відповідях відтворюються основні положення навчального матеріалу (теми) на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння.
2	Здобувач вищої освіти у цілому оволодів суттю питань з навчального матеріалу (теми), виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.
3	Здобувач вищої освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу (теми), певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені помилки, неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу (теми), нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
4	Здобувач вищої освіти виявляє достатні знання і розуміння основних положень навчального матеріалу (теми), аналізує матеріал та робить власні висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки та неточності.
5	Здобувач вищої освіти показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми (теми), проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	Здобувач вищої освіти відповідає менше, ніж на 50 % тестів.
1	Здобувач вищої освіти правильно відповідає на 51 – 69 % тестів.
2	Здобувач вищої освіти правильно відповів на 70 – 89 % тестів.
3	Здобувач вищої освіти правильно відповів на 90 – 100 % тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	Потрібне повторне виконання.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє матеріалом, не в змозі викласти зміст основних показників і висновків, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання, частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання.
2	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання.
3	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів навчання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань та демонструє досягнення більшої частини запланованих результатів навчання.
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає визначені результати навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	В цілому обсяг виконаних завдань складає менше 50 % від загального обсягу.
1	Обсяг виконаної роботи становить від 51 % до 79 % від загального обсягу.
2	Обсяг виконаних завдань становить від 80 % до 100 % від загального обсягу.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є **залік**.

Додаткову кількість балів здобувач вищої освіти може отримати опублікувавши тези доповідей у межах тем дисципліни. Максимальна кількість балів за опубліковані тези – 10 балів – додаються в кінці семестру.

Для заочної форми навчання
Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання контрольної роботи	
Розділ 1. Основи енергоефективності та сталого розвитку	-	2	44	2
Розділ 2. Енергетична політика в Україні та світі	20	2		22
Розділ 3. Енергетичні ресурси та їх вплив на національну економіку	20	2		22
Розділ 4. Економіка відновлювальних джерел енергії	-	2		2
Розділ 5. Енергетична безпека як складова національної безпеки України	-	2		2
Розділ 6. Енергетична оцінка ефективності виробництва продукції	-	2		2
Розділ 7. Енергетичний менеджмент	-	2		2
Розділ 8. Енергозбереження у секторах національної економіки України	-	2		2
Контрольна робота				44
Разом	40	16	44	100

Форми, шкала та критерії оцінювання **результатів навчання** при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
0 – 5	Відсутність відповіді на практичне завдання, потрібне повторне виконання для опанування результатів навчання.
6 – 10	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення оволодіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень.
11 – 15	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, володіє практичними навичками з теми, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів.
16 – 20	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає володіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень.

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	Здобувач вищої освіти відповідає менше, ніж на 50 % тестів.
1	Здобувач вищої освіти правильно відповідає на 51 – 69 % тестів.
2	Здобувач вищої освіти правильно відповів на 70 – 100 % тестів.

Критерії та шкала оцінювання виконання контрольної роботи здобувачами вищої освіти заочної форми навчання

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне (2 питання)	0 – 3	Несвідоме, механічне відтворення матеріалу зі значними помилками та прогалинами; судження необґрунтовані; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь містить стилістичні та граматичні помилки.
	4 – 5	Свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; дещо порушено логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки. Здобувач вищої освіти демонструє часткове володіння програмними результатами навчання.
	6 – 7	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
	8 – 10	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна. Здобувач вищої освіти демонструє володіння програмними результатами навчання.
Максимальна кількість балів	22 бали	
Практичне завдання (2 завдання)	0 – 4	Є помилки у кількісному аналізі результатів дослідження.
	5 – 6	Кількісна обробка результатів виконана правильно та за усіма показниками. Якісний аналіз показників поверховий. Зроблено інтерпретацію результатів. Інтерпретація містить узагальнену характеристику досліджуваного явища. Є загальні рекомендації щодо проведення корекційної роботи. У роботі є незначні стилістичні та граматичні помилки.
	7 – 8	Кількісна обробка результатів виконана правильно та за усіма показниками. Зроблено якісний аналіз усіх показників. Зроблено інтерпретацію результатів. Інтерпретація містить узагальнену характеристику досліджуваного явища, зазначаються типологічні особливості. Рекомендації конкретизовані відносно одержаних результатів. Робота написана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів.
	9 – 11	Кількісна обробка результатів виконана правильно та за усіма показниками. Зроблено якісний аналіз усіх показників. Аналіз детальний та послідовний. Зроблено інтерпретацію результатів. Інтерпретація містить узагальнену характеристику досліджуваного явища, описуються можливі причини такого результату, зазначаються типологічні особливості. Рекомендації конкретизовані відносно одержаних результатів. Наведено приклади конкретних технік або завдань, які можуть бути використані. Робота написана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів.
Максимальна кількість балів	22 бали	
Всього	44 бали	

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є залік.